

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
lesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

Cap. I. Quid sit propriè Sacramentum Eucharistiæ, & num extra vsum sit
verè corpus Domini sub specie consecrati panis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

LIBER QVARTVS, DE SACRAMENTO EVCHARISTIÆ.
CAPVT PRIMVM.

Quid sit propriè Sacramentum Eucharistiæ, & num extra usum sit verè corpus Domini sub specie consecrati panis.

ACTENS DE VERITATE CORPORIS Domini in Eucharistia differuimus, quod erat fundamentum controuersiarum omnium de Sacramento Eucharistiæ. Nunc de Sacramento ipso differemus, atque eas controuersias explicabimus, quæ de ipsa natura Sacramenti, deque eius causis, & partibus, id est, de materia, forma, fine, & efficiente, & denique de usu eius existunt.

PRIMA igitur quæstio est, quid sit propriè Sacramentum Eucharistiæ, consecratione panis, & vini, an res ipsa consecrata, an potius sumptio, & manducatio. ex qua quæstione pendet alia quæstio; Num corpus Domini sit in Eucharistia solùm, dum sumitur, an verò permaneat in ea, dum seruantur species illæ consecratæ. Nam cum Domini corpus non sit in specie panis, nisi quatenus illæ ad Sacramentum pertinent, si fortè sola sumptio Sacramentum sit, non erit corpus Domini in illis speciebus, quando seruantur in pixide, vel quando deferuntur ad ægrotos, &c. ex qua quæstione rursus pendet aliquo modo alia controuersia de adoratione Eucharistiæ, & de sacrificio, vt norum est. Hoc autè ordine præsentem cõtrouersiam explicabo. PRIMO, referam aduersariorum

Ccc 2 senten-

sententiam. SECUNDO, eam refutabo, & respondebo ad eorum obiectiones. TERTIO, explicabo sententiam Catholicorum.

Quod ad PRIMVM attinet, Lutherani, & Calvinistæ, alique huius temporis hæretici in ea sunt opinione, ut sacramentum, Sacramentum Eucharistiæ non esse rem permanentem, sed actionem transeuntem: cum è contrario Catholicus omnes sentiant, Sacramentum Eucharistiæ propriè rem permanentem esse, nimirum hostiam consecratam. Auctor sententiæ aduersariorum Martinus Bucerus fuit: nam (vt scribit Ioannes Cochlæus lib. 3. Miscellaneorum tract. 1. anno Domini M. D. XXXVI. 23. die Maij, persuasit Lutherus Bucerus, corpus Domini non esse in Eucharistia, nisi dum sumitur, & proinde ipsam sumptionem propriè Sacramentum esse. Excogitauit hanc sententiam Bucerus, vt per eam conciliaret inter se Lutheranos, & Zvinglianos: videbatur enim temperamentum quoddam, & quasi medium quid inter extremas illorum sententias. Sed quamuis concordia non successerit, tamen hanc sententiam libenter arripuerunt, tum Lutherani, tum Zvingliani, quòd viderent per eam detur adorationem Eucharistiæ, & alia nonnulla quæ in vltimo erant apud Catholicos. Itaque Philippus Melancthon ex Lutheranis eam tueretur in locis communibus, loco de cœna Domini. Ioannes Brentius in Confessio. VVirttemberg. cap. de Eucharistia. Matthias Illyricus in Apologia pro Confessione Auerpiensi, cap. de Cœna Domini. & Martinus Kemnitius, verbosissimè de hac retractat in 2. parte Examinis Tridentini Concilij, sess. 13. cap. 3. & cap. 6. Ex Zvinglianis, Ioannes Calvinus lib. 4. Instir. cap. 17. §. 37. & 39. & Petrus Martyr in libro contra Gardinerum, obiecto 88. & 132. & alibi.

Sed OBSERVANDVM est, non eodem modo vltimum Sacramenti explicari. Nam Calvinus, & Martyr, & Illyricus contendunt tunc solum panem & vinum esse Sacramentum, dum comeditur, & bibitur, sicut aqua Baptismi tantum est Sacramentum, cum abluit: vnde negant manere Sacramentum, si deferatur ad ægrotos. At Kemnitius, vt elucet testimonio Patrum, docet in tota actione Cœnæ Domini Sacramentum, & corpus Domini manere, id est, dum panis benedicatur, frangitur, distribuitur, & etiam dum ex ipsa Cœna immediatè defertur ad ægrotos, vel ad absentes, vt illum com-

medant, non vt feruent. Quidam etiam eò vsque progressi sunt, vt dicerent toto triduo posse seruari Eucharistiam propter aegrotos, & toto illo spatio temporis esse Sacramentum, & in ea re ipsa manere corpus Domini, vt ex Lindano refert Claudius Sanctes, repetitione 4. de Eucharistia, cap. 12. extremo. Sed profectò qui concedunt triduum, mirum est, cur nõ etiam quatrimum, & octiduum, & eadem ratione integrum mensem, vel annum concedant.

Porò fundamenta aduersariorum tria sunt. PRIMVM institutio Domini, qui ait: *Accipite, edite.* SECVDVM similitudo Baptismi, & aliorum Sacramentorum, quæ omnia in actione consistunt. TERTIVM testimonia quædam veterum, qui iubebant reliquias cœnæ Domini, vel comburi, vel dari puerulis edendas, ne quid superesset.

CAPVT SECVDVM.

Probatur ex verbis institutionis Dominica, Sacramentũ Eucharistiæ esse rem permanentem, & in eo corpus Domini permanentem existere.

AM verò Catholici omnes conueniunt, panem ritè consecratum, siue corpus Domini sub specie panis contentum verè, & propriè esse Sacramentum, siue sumatur, siue feruetur in pixide. Id quod expresse habetur in Concilio Tridentino, sess. 13. cap. 3. & 6. & can. 4. & 7.

Esse autem hoc verissimum, probatur PRIMO ex verbis Domini in institutione Sacramenti prolatis. Verba Domini (*Hoc est corpus, Hic est sanguis*) prius dicta sunt, quàm fieret actio manducandi, & bibendi; ergo ante illam actionem fuit corpus Domini præsens in cœna, & proinde etiam Sacramentum Eucharistiæ confectum. Consequentia probatur dupliciter. PRIMO, quia iuxta Augustinum tractatu 80. in Ioan. *Accedit Verbum ad elementum, & fit Sacramentum.* Sed ante actionem comedendi, & bibendi, verbum ad elementum accessit; ergo ante actionem comedendi, & bibendi factum est Sacramentum. SECUNDO, verba Domini mox atque prolata fuerunt, vera fuerunt. Sed prolata sunt ante illam actionem manducandi, & bibendi; ergo ante illam vera fuerunt;